

ΓΕΡ. Ι. ΚΟΝΙΔΑΡΗ

Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ
(ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ)

ΑΝΑΤΥΠΟΝ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ», τόμ. ΚΕ' (1983), σσ. 71-76
(«ΤΙΜΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Θ. ΖΩΡΑ»)

ΑΘΗΝΑΙ 1983

Καθηγητοῦ ΓΕΡ. Ι. ΚΟΝΙΔΑΡΗ
Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ἰδρύματος
τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας. —
Προέδρου τοῦ Φιλολογικοῦ
Συλλόγου Παρνασσός

Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ
(ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ)*

Σεβασμιώτατε ἐκπρόσωπε τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Σεραφεῖμ ὡς Προέδρου τοῦ Ἰδρύματος τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας,
Μητροπολίτα Κορίνθου κ. Παντελεήμων, ἀναπληρωτῇ Προέδρῳ καὶ ἐν τῷ
Συμβουλίῳ

Σεβασμιώτατοι, Κύριοι Συνάδελφοι, Κυρίαί καὶ Κύριοι

1. Μέγα εἶναι τὸ θέμα: «Ἡ Οἰκουμενικὴ Πολιτικὴ τῆς Ὁρθοδοξίας»,
ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπενθυμίσω, ὅτι ἀποτελεῖ μίαν πλευρὰν τοῦ γενικωτέρου
οἰκουμενικοῦ θέματος τοῦ διαλόγου μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, «Ἐννοια καὶ
Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας». Ὅταν δὲ λέγωμεν Ἐκκλησίαν πρέπει νὰ ὑπενθυ-
μίσωμεν ὅτι εἶναι ἡ Μία Ἀγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἥς
κανονικὴ συνέχεια, μετὰ τὸ σχίσμα τοῦ 9ου καὶ τοῦ 11ου αἰῶνος (1054) καὶ
μετὰ τὸ δεύτερον σχίσμα τῆς Δύσεως, ἔνεκα τῆς Διαμαρτυρήσεως τοῦ 16ου
αἰῶνος, εἶναι ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία. Αὕτη ὠνομάσθη ἐπὶ τὸ συντομώτερον
«Καθολικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία», διότι οἱ δυτικοὶ ἐκράτησαν ἐπιμό-
νως τὸν ὄρον Καθολικὴ. Οἱ Πατέρες μας εἰς τὸ Βυζάντιον προσέθεσαν
καὶ ἐτόνισαν ἰσχυρῶς τὸ ἐπίθετον ὀρθόδοξος πρὸς ὑποδήλωσιν τοῦ
γεγονότος, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς ἐκράτησε τὴν ἀρχαίαν γνησίαν
καθολικότητα α) εἰς τὴν πίστιν, β) τὰ θεμέλια τῆς Διοικήσεως (Σύνοδος) μὲ
τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ὡς ὑψίστην αὐθεντίαν διακηρύξεως διὰ τῶν
ὄρων: τῆς ἀληθείας τῆς ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ καὶ τῇ Ἱερᾷ Παραδόσει περιε-
χομένης — ἡ Γραφὴ γεγραμμένη παράδοσις ἀποστολικὴ καὶ ἐκκλησιαστι-

* Ὁμιλία εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσός τὴν 3
Δεκεμβρίου 1982.

κή, — γ) εἰς τὴν λατρείαν καὶ δ) εἰς τὸ ἦθος καὶ τὰς τάσεις εἰς ἃς περιλαμβάνεται ἡ γνησίως φιλελευθέρα οἰκουμενικότης.

2. α) Ἡ Ἀρχαία Καθολικὴ Ἐκκλησία τῶν δύο πρώτων αἰώνων ἐλληνίζουσα τὴν γλῶσσαν προῆλθεν ἐκ τῆς συναντήσεως τοῦ γνησίου οἰκουμενικοῦ πνεύματος τῆς ἐν Χριστῷ ἱστορικῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ θελήματος αὐτοῦ, ὅταν εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Συρίαν συνηντήθησαν ἡ Θρησκεία τῆς Οἰκουμενικῆς ἀπολυτρώσεως τῆς Ἀνθρωπότητος διὰ τοῦ Χριστοῦ τοῦ ἐν Τριάδι μετὸν Οἰκουμενικὸν Ἑλληνισμόν τῶν μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου χρόνων καὶ τῆς Ἑλληνορωμαϊκῆς Οἰκουμένης, ὥστε ὅταν τάχιστα τὰ δύο ρεύματα ἠννόησαν ἄλληλα, ἐν Παλαιστίνῃ καὶ τὰς Συριάδας Ἀθήνας, τὴν Ἀντιόχειαν, ἐσχημάτισαν τὴν «Καθολικὴν Ἐκκλησίαν». Ταύτην διέδωκεν ἐκεῖθεν ὁ Παῦλος εἰς Μ. Ἀσίαν καὶ Ἑλλάδα, ἐνῶ εἰς τὴν Δύσιν μετεφέρθη ὁ Χριστιανισμὸς ὥς τι ἔτοιμον ἀπὸ τὴν Συρίαν. Ὁ Πέτρος ἦλθεν πολὺ ἄργά καὶ ἐμαρτύρησεν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα μετὰ τοῦ Παύλου τὸ 64 μ.Χ. εἰς Ρώμην. Ὅμως πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ 56 μ.Χ., ἤτοι πρὸ τοῦ γεγονότος τοῦ 64, ἔγραψεν ἀπὸ Κορίνθου ὁ Παῦλος τὴν περιώνυμον ἐπιστολὴν πρὸς Ρωμαίους (πρὸ τῆς μεταβάσεως τοῦ Πέτρου), ἤτοι τὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον καθώρισε τὴν τύχην τῆς Δύσεως διὰ τοῦ Αὐγουστίνου καὶ τοῦ Λουθήρου.

β) Τὰ δύο οἰκουμενικὰ ρεύματα εἶχον γνησιότητα πράγματι φιλελευθέραν, διότι ἴσχυεν διὰ μὲν τὸν Οἰκουμενικὸν Ἑλληνισμόν — ὅχι πλέον ἐθνικιστικὸν — τὸ τοῦ Ἰσοκράτους «Ἑλλήνες καλοῦνται οἱ τῆς ἡμετέρας Παιδείας μετέχοντες», διὰ δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ τὸ περιώνυμον χωρίον τοῦ Παύλου (Γαλ. 3, 26) «Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστέ διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε· οὐκ ἐνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἐνι ἄρσεν καὶ θήλυ. Πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἐστέ ἐν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».

Ὅθεν δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι κατὰ τὸν Ἀποστολικὸν αἰῶνα μετὰ τὴν μεγάλην Ἱεραποστολὴν τοῦ Παύλου καὶ τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν (70 καταστροφὴ Ἱεροσολύμων) καὶ τὴν στερέωσιν τοῦ Πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ρώμης (ἐπισκοπὴ καὶ ἐπίσκοπος εἰς ἐκάστην περιοχὴν) ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τῆς Ἐκκλησίας, τῆς *Καθολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ*, μετὰ τὴν Καινὴν Διαθήκην, ὡς Κανόνα καὶ τὰ βαπτιστικὰ σύμβολα τῆς Πίστεως, τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς καὶ τὴν Σύνοδον, ὡς δημοκρατικὸν ὄργανον τῆς διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

3. Ἀλλ' ἡ Καθολικὴ Ὁρθοδοξία τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας ἤρχισε νὰ ἀλλοιοῦται διὰ τοῦ ἐκ Βορείου Ἀφρικῆς ἐκπορευθέντος ἐκλατινισμοῦ (2ον-3ον αἶωνα) καὶ τοῦ ἐκρωμαϊσμοῦ τῆς Δύσεως, ὥστε ἡ ἐν αὐτῇ Ἐκκλησία κατέστη Ρωμαιοκαθολικὴ, ὡς ἐκκλησιαστικοπολιτικὸς ὀργανισμὸς. Οὗτος

διεμορφώθη ὀριστικῶς ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν Παπῶν Λέοντος Α', Γρηγορίου τοῦ Α' τοῦ Μεγάλου (ἰδρυτοῦ τῆς παπικῆς Διπλωματίας τέλη βου ἀρχὰς 7ου αἰῶνος), τοῦ Παπικοῦ Κράτους (754-1970, ἀνασῦστασις 1929) καὶ τῶν ἀλλοιώσεων, ἐξ ὧν προεκλήθησαν τὰ δύο σχίσματα, περὶ ὧν ἀνωτέρω.

4. Ἡ καθολικὴ Ὁρθοδοξία τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ τὸ γνήσιον οἰκουμενικὸν πνεῦμα διεδραμάτισεν εἰς τὴν οἰκουμενικὴν περίοδον τοῦ Βυζαντίου τοιοῦτον πρόσωπον, — μετάφρασις τοῦ Οὐλφίλα δρᾶσις εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Βαλκανικὴν, — ὥστε τὸν Θ' αἰῶνα, διὰ τῶν δύο Ἑλλήνων Θεσσαλονικέων Ἱεραποστόλων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου (†885), νὰ διαδώσουν μὲ γνήσιον οἰκουμενικὸν πνεῦμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ τὸν Χριστιανισμὸν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Βυζαντίου — ὡς τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους — εἰς τοὺς Σλάβους, οἱ ὅποιοι ἀπέκτησαν μὲ τὸ Κυρίλλειον Ἀλφάβητον γραφὴν καὶ τὰς μεταφράσεις ἑλληνικῶν ἔργων καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἱστορίαν καὶ τὸν Πολιτισμὸν, ἰδίᾳ μετὰ τὴν διὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ Παιδείας μεταμόρφωσιν τοῦ Βυζαντίου εἰς Ἑλληνικόν.

Ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀντιπροσωπεύουν γνήσιαν οἰκουμενικότητα μὲ βάθος ἀρχαῖον τοιαύτης βαρύτητος, ὥστε νὰ καθορίξῃ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν πολιτικὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μὲ τὴν τεραστίαν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῆς Ἀνατολῆς καὶ καθ' ὃν χρόνον ἀνεγεννήθη ἡ ἐθνικὴ Ἑλληνικὴ συνείδησις ἀπὸ τοῦ 1' μέχρι τοῦ 19' αἰῶνος (Νίκαια) καὶ κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

5. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία ἀποτελεῖ τὴν πλέον ζωντανὴν οἰκουμενικὴν καὶ ἀρχαίαν διάστασιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διότι ἀνεχώνευσε καὶ ἡξιοποίησε καὶ διεφύλαξε τὴν Παιδείαν ἀπὸ τοῦ 1' αἰῶνος καὶ τὴν Ἑθνικὴν συνείδησιν, ἔτι δὲ καὶ τὴν οἰκουμενικότητα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὸν ἐκ τῆς Παιδείας καὶ τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Ἑλληνισμοῦ οἰκουμενικὸν ἀνθρωπισμὸν. Τοῦτον ἐχρησιμοποίησαν ἐκλεκτικῶς οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας: Βασίλειος Γρηγόριος, Γρηγόριος ὁ Νύσσης, ὁ Ἱ. Χρυσόστομος, Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας, Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς καὶ ὁ Φώτιος.

Ὅθεν δὲν εἶναι τυχαῖον τὸ γεγονός, ὅτι τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἐπρυτάνευεν ἐν Κων/πόλει κατὰ τὴν ἄρσιν τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος. Ἐκφρασιν τῶν πραγματικότητων τούτων καὶ τῶν ἱστορικῶν ἰδεῶν καὶ δεδομένων ἀποτελεῖ τὸ εἰς γ' ἔκδοσιν ἔργον (1971): «Ἡ Καθολικὴ Ὁρθοδοξία τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἡ ἄρσις τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος». Τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτελεῖ συνέχειαν τοῦ ἐν ἔτει 1942 γραφέντος (ἔκδ. 1948) «Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ὡς πολιτιστικὴ δύναμις ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου».

Ταῦτα ὁμιλοῦν εὐγλώττως περὶ τῆς γνησιότητος τῆς Οἰκουμενικῆς

πολιτικῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς ἀναγκαίας ἐκφράσεως αὐτῆς τῆς οὐσίας τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἰδρύματος Θεανδρικοῦ καὶ Πανανθρωπίνου.

6. Τὸ γνήσιον οἰκουμενικὸν πνεῦμα τὸ ὁποῖον διεφύλαξε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον — καθ' ὃν χρόνον ἀπετέλει τὴν 2αν λαϊκὴν αὐτοῦ ἀποστολὴν εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ ἐβοήθησε διὰ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας τὸν Ἑλληνισμόν ν' ἀναγεννηθῇ — παρουσιάσθη καὶ εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν· πρῶτον μὲν μὲ τὴν περιώνυμον ἐγκύκλιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ 1920 περὶ ἰδρύσεως τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν», κατὰ τὴν ἀναλογίαν πρὸς τὸ ὑπόδειγμα τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν», δεῦτερον δὲ μὲ τὸ πρόγραμμα τῶν Ὁρθοδόξων (Γενεὴ 1920), δημοσιευθὲν εἰς τὸ παλαιοκαθολικὸν Περιοδικὸν *Inter. Kirchl. Zeitschrift*. Ἡ πραγμάτωσις τῆς ιδέας ταύτης ἐγένετο τὸ 1948 εἰς τὴν ἐν Amsterdam (1948) Α' ἰδρυτικὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Εἰς ταύτην συνεχωνεύθησαν αἱ δύο ὑφιστάμεναι ὁργανώσεις: Πίστεως καὶ Τάξεως (Faith and Order) καὶ Πρακτικοῦ Χριστιανισμοῦ-Ζωῆς καὶ Ἑργασίας (Life and Work). Τὸ 1959 συνεχωνεύθη καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἱεραποστολῶν.

7. Ἐκτοτε (1948) συνεκροτήθησαν αἱ Γενικαὶ Συνελεύσεις Β' ἐν Evanston Illinois τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν (1954), ἡ Γ' ἐν Ν. Δελχί (1961)*, ἡ Δ' ἐν Οὐψάλα (1968)** καὶ ἡ Ε' ἐν Nairobi (1975). Ἡ προσεχὴς Γενικὴ Συνέλευσις θὰ συνέλθῃ εἰς Καναδᾶν (1983), εἰς Βανκούβερ.

8. Ἡ παρουσία τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸ Π.Σ.Ε. εἶναι πολύτιμος, διότι εἰσφέρει τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τῆς καὶ τὴν μαρτυρίαν τῆς, διότι ἄλλως θὰ ἦτο τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν Πανπροτεσταντικόν. Ἡ Ρώμη δὲν ἀνήκει εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ μετέχει ἀπὸ τοῦ 1961 διὰ παρατηρητῶν εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ διὰ τακτικῶν μελῶν εἰς τὴν «Πίστιν καὶ Τάξιν». Ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ ἦτο ἀδύνατος κατὰ τὰ ἔτη 1948-1954, κατέστη ὅμως δυνατὴ μετὰ τὴν Παπωσύνην τοῦ Ἰωάννου ΚΓ' καὶ τὴν σύγκλησιν τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου (ΚΑ' Οἰκουμενικῆς διὰ τὴν Δύσιν), διότι ἡ Ρώμη δὲν ἠδύνατο νὰ ἀγνοήσῃ τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν. Αὕτη ἐπέδρασεν ἐκεῖ καὶ εἰς τοὺς διμερεῖς διαλόγους, λίαν χρησίμους εἰς τὸν ἀπελπιστικῶς διηρημένον Προτεσταντισμὸν καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ ἐπ' ἀνένωσιν εἰς τὴν *Una Sancta*.

9. Προτιθέμενος κατωτέρω νὰ πραγματευθῶ τὸ μέγα θέμα «Οἰκουμενικὴ Ἐκκλησία, Πολιτικὴ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ δὴ ἡ ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ

* Παρέστην ὡς μέλος τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὰς τρεῖς.

** Δὲν παρέστην ἔνεκα τῆς δικτατορίας ἐν Ἑλλάδι.

Ἐκκλησιῶν» εἰς δύο κείμενα: εἰς μακρὸν ἔγγραφον πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὸ συνημμένον ὑπόμνημα, θέλω νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ τελευταῖον σημεῖον τῆς εἰσαγωγῆς τῆς σημερινῆς ὁμιλίας μου, τὸ ἀφορᾶν εἰς τὸ Ἰδρυμα τῆς «Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας» (1977-1978), τὸ ὁποῖον ἱδρύσα εἰς μνήμην τῆς συζύγου μου Ἀννης μὲ κύριον σκοπὸν τὴν προβολήν, εἰς τὸ Πανελλήνιον καὶ παγκοσμίως, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς πάσας τὰς περιόδους τῆς γνησίας οἰκουμενικῆς Θρησκείας τοῦ Χριστιανισμοῦ — ὡς ἀνωτέρας πασῶν τῶν παγκοσμίων Θρησκειῶν καὶ τῆς οἰκουμενικῆς γνησιότητος τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐκτὸς τῶν διαλέξεων καὶ ὑποτροφιῶν θὰ ὑπάρχη καὶ βράβευσις νέων φοιτητῶν τῆς Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὸ περιοδικὸν «Οἰκουμενικὴ Ὁρθοδοξία» θὰ δημοσιευθῇ ἡ εἰσαγωγή καὶ τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα τῶν Ὑπουργείων Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν, Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν μετὰ τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τῶν Πατριαρχῶν καὶ δὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ, ὅστις εἶναι ὁ Ἐπίτιμος Πρόεδρος. Τακτικὸς Πρόεδρος εἶναι ὁ ἐκάστοτε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κορίνθου, ἥτοι ἡ Προεδρία ἀνήκει εἰς τοὺς δύο θρόνους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἀποστόλου, Ἀποστόλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τοῦ Θείου Παύλου, τοῦ πρώτου μετὰ τὸν Ἐνα (ἴδε Γερ. Κονιδάρι μελέτην εἰς «Παρνασσόν»).

Σήμερον θὰ ὁμιλήσῃ εἰσαγωγικῶς, ἐξ ὀνόματος τοῦ ἀπουσιάζοντος ἐξ Ἀθηνῶν Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων, Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (συγγραφεύς).

* * *

Τὸ 3ον κείμενον, ὅπερ συνέταξα καὶ ἔνεκα τῶν 3 κειμένων εἶναι ἡ νέα ἔρευνα «περὶ τοῦ Ἀποστολικοῦ λειτουργήματος τῆς Ἐπισκοπῆς», ἐφ' ὅσον ζητεῖ τὸ 3ον κείμενον τοῦ Π.Σ.Ε. τὴν ἐκ μέρους τῶν «Ἐκκλησιῶν» μελῶν ἀποδοχὴν τοῦ λειτουργήματος «τῆς Ἐπισκοπῆς» ὡς ἀναγκαίου διὰ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Τὰ κριτικὰ ζητήματα πραγματεύομαι εἰς τὰ δύο πρῶτα κείμενα. Τὸ βαρυσήμαντον θέμα «περὶ ἐπισκοπῆς» πραγματεύομαι 1ον εἰς πρώτην πρόδρομον ἀνακοίνωσιν, δημοσιευομένην γερμανιστὶ εἰς τὸν τόμον πρὸς τιμὴν τοῦ Joh. Straub., τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἀρχαίας Ἱστορίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βόννης (ἐξεδόθη ὁ τόμος), 2ον εἰς δευτέραν πρόδρομον ἀλλὰ ἑλληνικὴν ἀνακοίνωσιν, 3ον εἰς εὐρυτέραν πραγματείαν, διότι ἀποτελεῖ τοῦτο ἀνάγκην ἐπιστημονικὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ διαλόγου.

Τὸ ἀποστολικὸν λειτουργήμα τῆς Ἐπισκοπῆς, ὡς ἡ πληρότης τῆς

Ἱερωσύνης, ἀποτελεῖ κύριον στοιχεῖον τῆς ὑπάρξεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄρα τῆς Οἰκουμενικότητος αὐτῆς καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Πολιτικῆς τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι τὰ κύρια θέματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Διαλόγου μυστικά καὶ ἐνδιαφέρουν ὅλον τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦτο ἀποτείνομαι εἰς τὴν δημοσίαν γνώμην καὶ τὴν Ἱεραρχίαν.

Ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἐχρησιμοποίησα ἐλευθέρως τὰ κείμενα: α) τὸ πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν μακρὸν ἐγγραφον καὶ β) τὸ ὑπόμνημα περὶ τῶν τριῶν κειμένων, ἅτινα καὶ θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὴν περιοδικὴν ἔκδοσιν «Οἰκουμενικὴ Ὁρθοδοξία», τοῦ ὁμωνύμου Ἰδρύματος.